

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง เจตคติที่มีต่อวัฒนธรรมไทยของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ซึ่งผู้วิจัยนำเสนอตามลำดับดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่นักเรียนช่วงชั้นที่ 3 และ ช่วงชั้นที่ 4 ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 49 โรงเรียน แยกเป็นขนาดใหญ่ 8 โรงเรียน ขนาดกลาง 41 โรงเรียน โดยแยก เพศหญิง 8,853 คน เพศชาย 8,082 คน รวมทั้งสิ้น 16,935 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1. 2549)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน โดยวิธีการแบ่งกลุ่มตามอำเภอ ทุกอำเภอในเขตพื้นที่การศึกษาหนองคายเขต 1 จากนั้นแบ่งชั้น จำแนกตามขนาดโรงเรียน และเพศ กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางของ เครซี และมอร์แกน (Krejcie and Morgan อ้างอิงจาก บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 43) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 375 คน แล้วทำการสุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนด้วยวิธีการจับสลาก โดยมีขั้นตอนดังนี้

1.2.1 แบ่งกลุ่ม ตามอำเภอหรือกิ่งอำเภอที่เป็นที่ตั้งของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1

1.2.2 แบ่งชั้น ตามขนาดโรงเรียนและเพศ

1.2.3 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง เครซีและมอร์แกน Krejcie and Morgan

1.2.4 เทียบตามสัดส่วนแล้ว คุ่มอย่างง่ายโดยวิธีการจับสลาก

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกเป็นรายอำเภอหรือกิ่งอำเภอ ตามขนาดโรงเรียน และเพศ

อำเภอ หรือ กิ่งอำเภอ	จำนวนโรงเรียน จำแนกตามขนาด (แห่ง)		กลุ่มตัวอย่าง	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนก ตามเพศ				รวม (คน)	
				ชาย		หญิง		ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
				ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง		
เมือง	ใหญ่	5	3	2,381	53	2,822	63	5,203	116
	กลาง	11	7	1,061	23	1,006	22	2,067	45
	รวม	16	10	3,442	76	3,828	85	7,270	161
ท่าบ่อ	ใหญ่	1	1	838	19	1,072	24	1,910	43
	กลาง	12	7	1,311	29	1,295	28	2,606	57
	รวม	13	8	2,149	48	2,367	52	4,516	100
ศรีเชียงใหม่	ใหญ่	-	-	-	-	-	-	-	-
	กลาง	5	3	748	17	774	17	1,522	34
	รวม	5	3	748	17	774	17	1,522	34
สังคม	ใหญ่	1	1	342	7	419	9	761	16
	กลาง	6	3	350	8	364	8	714	16
	รวม	7	4	692	15	783	17	1,475	32
กิ่งสระใคร	ใหญ่	1	1	341	8	399	9	740	17
	กลาง	5	3	373	8	353	8	726	16
	รวม	6	4	714	16	752	17	1,466	33
กิ่งโพธิ์ตาก	ใหญ่	-	-	-	-	-	-	-	-
	กลาง	2	2	337	7	349	8	686	15
	รวม	2	2	337	7	349	8	686	15
รวม		49	31	8,082	179	8,853	196	16,935	375

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับเจตคติที่มีต่อวัฒนธรรมไทย ของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 การวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสำรวจ รายการ (Checklist) แบ่งเป็น 2 ข้อ คือ ขนาดโรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ และ เพศของนักเรียน ได้แก่ เพศชาย และเพศหญิง

ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นที่มีต่อระดับเจตคติที่มีต่อวัฒนธรรมไทยของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ ของลิเคิร์ต (Likert Five Rating Scales) คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง โดยใช้ตัวเลขแทนระดับความคิดเห็น ซึ่งตัวเลขแต่ละตัวมีความหมายดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ระดับ 4 หมายถึง เห็นด้วย

ระดับ 3 หมายถึง ไม่แน่ใจ

ระดับ 2 หมายถึง ไม่เห็นด้วย

ระดับ 1 หมายถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับ แนวทางส่งเสริมเจตคติที่ดีต่อวัฒนธรรมไทย

2.2 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางและขั้นตอน สำหรับดำเนินการ ดังนี้

2.2.1 ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและหลักการต่างๆ ที่เกี่ยวกับเจตคติและขอบข่าย สืบสานวัฒนธรรมไทย รวมทั้งเอกสารอื่นๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดกรอบนิยามเพื่อเขียน ข้อคำถาม

2.2.2 เลือกข้อคำถามให้ครอบคลุมขอบข่ายการสืบสานวัฒนธรรมไทย 10 ด้าน

2.2.3 เขียนแบบสอบถามฉบับร่างตามกรอบแนวคิดและขอบข่ายที่กำหนด

2.2.4 นำเครื่องมือที่สร้างเสร็จแล้ว เสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความเหมาะสมเบื้องต้น และปรับแก้ไข

2.2.5 เสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ โครงสร้าง รูปแบบและความตรงเชิงเนื้อหา และความเหมาะสมในการคำนวณค่าทางสถิติ ความถูกต้องของภาษาที่ใช้ และพิจารณาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยหาค่า IOC. (Index of Item - Objective Congruence) เลื่อนเฉพาะข้อคำถามที่มีค่าที่ระดับ .40 ขึ้นไปผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วยบุคคลดังต่อไปนี้ คือ

- 1) นางเจตนา ชัยชิต ศษ.ม. (การวัดผลและประเมินผลการศึกษา) ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 เป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบรูปแบบความเหมาะสมของแบบสอบถาม
- 2) นายสมคิด ไชยวงศ์ กศ.ม. (ภาษาไทย) ครูชำนาญการ โรงเรียนปทุมเทพวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 เป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความถูกต้องและความชัดเจนของการใช้ภาษา
- 3) นางมณฑล ทินาววัฒน์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา) ศึกษานิเทศก์ชำนาญการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 เป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความถูกต้องทางด้านโครงสร้างรูปแบบและความตรงเชิงเนื้อหา
- 4) นายสถิตย์ สีสวาท กศ.ม. (จิตวิทยาการให้คำปรึกษา) ศึกษานิเทศก์ชำนาญการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 เป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบและโครงสร้างแบบสอบถาม ด้านเนื้อหา
- 5) นายเผด็จ สุขเกษม ศศ.ม. (ไทยคดีศึกษา) ผู้อำนวยการสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดหนองคาย เป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความถูกต้องความครอบคลุมเชิงเนื้อหา

2.2.6 ปรับปรุงและนำเครื่องมือที่สร้างและพัฒนาขึ้นไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการศึกษา จำนวน 50 ชุด เพื่อหาความเที่ยงตรงของเครื่องมือ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย ระหว่างรายข้อและรวมทุกข้อ (Item - Total Correlation) เลื่อนเฉพาะข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ (Reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟ่า

(α - Coefficient) ตามวิธีการของ Cronbach (บุญชม ศรีสะอาด .2545 : 99) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .95

2.2.7 ปรับปรุงเครื่องมือ แล้วจึงจัดทำแบบสมบูรณเพื่อใช้ในการเก็บข้อมูล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัย ดำเนินการตามขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

3.1 ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 เพื่อขอความร่วมมือในการออกหนังสือไปยังโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ตามกลุ่มตัวอย่างการเก็บข้อมูล

3.2. นำแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ไปยังโรงเรียนตามกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเองได้ชี้แจงวัตถุประสงค์รายละเอียดของการวิจัยเพื่อขอความร่วมมือในการให้ข้อมูล

3.3 การเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืน ผู้วิจัยประสานโดยตรงไปยังโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างและส่งหนังสือขอบคุณ โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

3.4 แบบสอบถามที่ได้รับคืนมา ผู้วิจัยได้ตรวจสอบแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์สามารถนำมาใช้วิเคราะห์ข้อมูลได้ 100 เปอร์เซ็นต์ (Recheck 2 ครั้ง)

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัย นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้ววิเคราะห์ข้อมูลและอภิปรายผล ดังนี้

1. แบบสอบถามตอนที่ 1 สอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับขนาดโรงเรียน และเพศ ของผู้ตอบแบบสอบถาม แล้วนำข้อมูลมาแจกแจง หาค่าร้อยละ (Percentage) นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

2. แบบสอบถามตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม ที่มีต่อระดับเจตคติที่มีต่อวัฒนธรรมไทยของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวัดส่วนประมาณค่า มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลสำเร็จรูป

2.1 หากค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทั้งโดยรวมและรายด้าน นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย ซึ่งกำหนดเกณฑ์ความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.51 – 5.00	หมายถึง มีเจตคติในระดับ	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.51 – 4.50	หมายถึง มีเจตคติในระดับ	มาก
ค่าเฉลี่ย	2.51 – 3.50	หมายถึง มีเจตคติในระดับ	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.51 – 2.50	หมายถึง มีเจตคติในระดับ	น้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 – 1.50	หมายถึง มีเจตคติในระดับ	น้อยที่สุด

2.2 หากค่าปฏิสัมพันธ์ระหว่างขนาดโรงเรียนและเพศของผู้ตอบแบบสอบถาม ที่มีต่อระดับเจตคติที่มีต่อวัฒนธรรมไทยของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 และ ช่วงชั้นที่ 4 วิเคราะห์ ความแปรปรวน (Analysis of Variance) โดยใช้การทดสอบค่า F- test (Two- way ANOVA) ทั้งโดยรวมและรายด้าน เมื่อพบปฏิสัมพันธ์จะทำการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีการของ Tukey (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 119)

3. แบบสอบถามตอนที่ 3 วิเคราะห์หาแนวทาง ส่งเสริม เจตคติที่ดีต่อวัฒนธรรมไทย ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 ใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หนองคาย เขต 1 ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จัดกลุ่มประเด็นและนำเสนอเป็น ค่าความถี่ (Frequency)

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

5.1 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพ เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

5.1.1 ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (α - Coefficient)

5.1.2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายรายข้อและรวมทุกข้อ
(Item – total Correlation)

5.2 สถิติพื้นฐาน สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

5.2.1 ร้อยละ (Percentage)

5.2.2 ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean : $\bar{X}$)

5.2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : SD.)

5.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานในการวิจัย ครั้งนี้ ได้แก่ ค่า F- test (Two - way ANOVA)